

Luomun tarinan Johtoajatuksen käyttöohje

1. Pala palalta, arjessa

Kutsumme Luomun tarinaa tarinaksi. Useimmiten saduissa ja tarinoissa on alku ja loppu, ja niiden välissä tapahtuu jotakin. Luomun tarinassa näin ei ole. Toisin kuin iltasatua, luomun tarinaa ei tarvitse kertoa joka kerta Olipa kerran -alusta Sen pituinen se -loppuun asti. **Johtoajatusta käytetään pikemminkin kuin buffet-pöytää, josta voi aina poimia vain sen, mitä kulloinkin haluaa ja tarvitsee.**

Johtoajatukselta valitaan tilanteen, vastaanottajien ja agendan mukaa se pointti tai niitä pointteja, jotka sekä sopivat käsillä olevaan asiaan että auttavat rakentamaan luomun tarinaa eteenpäin.

Yhtenä päivänä eteenpäin kerrottu osa luomun tarinaa voi olla twiitin, Facebook-päivityksen, meemin, luomu-uutisen, tiedotteen tai haastattelun mittainen. Johtoajatukselta voi ammentaa teemoja, asiasisältökohtia ja/tai yksittäisiä pointteja ja ilmauksia. Esimerkiksi uudet tutkimustulokset ja luomu-uutiset voi katsoa rinnan Johtoajatuksen kanssa ja miettiä, miten ne linkittyvät keskenään niin, että tulosta tai uutista maustaa jokin Johtoajatuksen ajatus.

Tarinankertojana kannattaa aina asettua myös yleisön asemaan ja miettiä, millä Johtoajatuksen pointilla on milloinkin hyvä lähteä liikkeelle minkäkin vastaanottajan kanssa.

Tämän dokumentin lopussa on lista esimerkeistä, jotka auttavat hahmottamaan, miten Johtoajatuksen eri osia voi niveltää osaksi luomuviestintään.

2. Totuudenmukaisesti

Luomun tarinan on aina oltava totta. Siihen ei pidä liittää epävarmoja tai muutoin hataria väitteitä. Johtoajatuksessakaan ei ole ilotulitusta tai hurjia kärjistyksiä, koska siihen on voitava luottaa kaikissa tilanteissa. Esimerkiksi voi hyvin olla niin, että yksittäisessä luomutuotteessa ei ole lainkaan lisäaineita, mutta jos ja kun niitä on joissakin, emme voi väittää, että kaikki luomu on lisäaineetonta.

Makuasiat ovat asia erikseen. Niistä voi aina keskustella.

3. Samaan suuntaan

Johtoajatus on luomualan toimijoiden yhteinen päätös siitä, mihin suuntaan Luomun tarinaa halutaan viedä. Johtoajatus on laadittu niin, että sitä vasten voi joka käänteessä tarkistaa, onko valmisteilla oleva viestinnällinen teko linjassa yhteisen suunnan kanssa. Yhteinen suunta ei tarkoita sitä, että luovuus olisi rajoitettua – päinvastoin, on helpompaa keksiä uutta, kun perusta on vakaa ja linja selvillä.

Johtoajatus on tarkoitettu pitkäaikaiseksi suuntaviitaksi. Sitä voi toki päivittää, jos huomataan, että jokin siinä esitetyistä asioista on muuttunut.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma on rahoittanut tämän aineiston tuottamista.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

MAASEUTU 2020

4. Avoimesti

Johtoajatuksessa ei ole mitään salaista. Se kertoo Luomun tarinan perusasiat.

5. Ihmisvetoisesti

Meitä ihmisiä kiinnostavat luonnostaan toiset ihmiset. Siksi luomustakin puhuttaessa kannattaa ottaa tuottajat ja muut tekijät mukaan. Luomusta puhutaan kovin usein määritelmien, säädösten ja teknisten seikkojen kautta. Siksi Luomun tarina kaipaa erityisesti kasvoja. Johtoajatuksessa todetaan, että luomuihmiset ovat kiinnostavampia. Todistetaan tämä väite luomuun kytkeytyvien ihmisten avulla.

6. Iloisesti

Luomun tarinaan eivät sovi saarnaaminen, syyllistäminen, uhkailu tai pakottaminen. Luomumyönteiset on iloinen, aina isompi joukko. Siihen on kiva kuulua. Johtoajatuksessa kerrotaan, että porukkaan pääsee valitsemalla luomun edes joskus – yksikin luomu on hyvä askel. Joukko on siis paitsi kiva myös inklusiivinen, kaikkien tavoitettavissa. Johtoajatuksen mukaan luomumyönteiset pyrkivät myös laajentamaan iloista joukkoaan: uudet ystävät ja yhteistyökumppanit ovat tervetulleita. Saa suositella, saa verkostoitua.

7. Arvon huomioiden

Luomutuotteiden hintamielikuva on kalliin puolella. Siksi hinta tulee usein esiin, kun puhutaan luomusta. Hintakeskustelua ei pidä väistellä. Hinta on kuluttajille oleellinen asia. Pelkistä euroista juttelemisen sijaan voi puhua luomun arvosta: siitä, että se on monilla kriteereillä mitattuna parempaa kuin tavanomainen ruoka. Luomun valitsemalla saa monta hyvää asiaa kerralla.

8. Hyvällä maulla

Luomusta on mukavaa puhua hyvää. Silloin, kun tavanomaiseen ruokaan kohdistuu jokin skandaali, on kuitenkin laitettava kieli keskelle suuta ja edettävä mieluummin pidättyvästi kuin luomun paremmuutta revitellen. Luomun eduista ja hyvistä puolista kertoessa ei saa koskaan sanoa tai edes antaa ymmärtää, että tavanomainen ruoka on huonoa tai edes huonompaa. Luomun paremmuus tulee ilmaista aina positiivisen kautta.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma on rahoittanut tämän aineiston tuottamista.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

MAASEUTU 2020

Esimerkkejä Johtoajatuksen soveltamisesta käytäntöön

Tutki näitä esimerkkejä rinnan Johtoajatuksen kanssa.

Osat, joissa on sovellettu Johtoajatuksen osia, on korostettu vihreällä värillä.

Esimerkin lopussa on kurstiivilla käytännön kommentteja esimerkistä.

1. Pro Luomun tiedotteen otsikko 14.3.2016

”Luomulihassa ja -maidossa enemmän terveellisiä rasvahappoja kuin luomuttomassa”

- Tässä Johtoajatuksessa esiintyvä luomuton-sana on yhdistetty näppärästi luomu-uutiseen. Luomuton-sana on kuitenkin vielä kokeiluvaiheessa. Pro Luomu käyttää sitä toistaiseksi varovasti ja raportoi, millaisia kokemuksia ja palautteita sanasta kertyy.

2. Otteita Pro Luomun tiedotteesta 16.3.2016

Luomu on tavallista ruokaa ammattikeittiössä

Luomu on tavallista ruokaa suomalaisissa ammattikeittiöissä, sillä ne lähes kaikki käyttävät joskus luomua. Enemmänkin käytettäisiin, jos luomutuotteita olisi paremmin saatavilla. Luomu ei tule tavanomaista kalliimmaksi, jos ruokalista tuunataan nykyistä kestävämpään suuntaan.

[...]

Food Service Feedback 2015 -tutkimuksen mukaan ammattikeittiöt arvostavat luomuraaka-aineiden korkeaa laatua ja hyvää makua. Myös turvallisuus, eettisyys ja ympäristöasioiden huomioiminen ovat tärkeitä perusteita luomutuotteiden käytölle.

Arolaakso toteaa, että ammattikeittiön näkökulmasta luomussa yhdistyy monta arvostettua asiaa: luomu on puhdasta, turvallista, ravinteikasta, maukasta ja valvottua.

– Luomussa on kaikki mitä pitää, eikä mitään ei-toivottua. Valitsemalla luomun saa monta hyvää asiaa samaan hintaan, hän kiteyttää.

[...]

EkoCentrian teettämän tuoreen selvityksen mukaan luomun lisääminen ruokalistalle ei kuitenkaan välttämättä kasvata raaka-aineiden kokonaiskustannuksia. Avainsana on ruokalistan muokkaus niin, että lisätään edullisempien raaka-aineiden kuten kasvisten ja viljatuotteiden osuutta, ja vastaavasti vähennetään kalliimpien raaka-aineiden kuten lihan osuutta. [...]

- Tiedotteessa on käytetty Johtoajatuksen ”luomuruoka on sekä tavallisinta että arvokkainta ruokaa” -ajatusta sekä otsikossa että ingressissä. Ingressi ottaa kantaa myös hintakeskusteluun luomuruoan arvon kautta. Tekstiä tehdessä sovittiin haastateltavansa kanssa, että luomun hyvä puolia voi tuoda tämän asiantuntijalausuntoon. Oman asian kirjoittaminen ulkopuolisen asiantuntijan suuhun on tekstuaalisena keinona tehokkaimmasta päästä, mutta se pitää tehdä

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma on rahoittanut tämän aineiston tuottamista.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

hyvässä yhteisymmärryksessä asianosaisen kanssa, eikä sovi käytettäväksi koko ajan – ajan oloon alkaa näyttää hassulta, jos kaikki asiantuntijat sanovat toisistaan riippumatta aina samat sanat luomusta.

3. Tviitit

- Tviiteissä on käytetty termiä ”luomuton” korvaamaan ilmaisua ”tavanomainen”.

4. Meemikuvat Facebookissa

- Meemissä on sovellettu tarinan ajatusta ”Monta hyvää asiaa yhdellä valinnalla”.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma on rahoittanut tämän aineiston tuottamista.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

MAASEUTU 2020